

ЕК: БЪЛГАРИЯ ВСЕ ОЩЕ НЕ ДЕМОНСТРИРА УБЕДИТЕЛНИ РЕЗУЛТАТИ В БОРБАТА С КОРУПЦИЯТА И ОРГАНИЗИРАНАТА ПРЕСТЪПНОСТ

Публикуван на: 04-02-2008

Източник: [Портал Европа](#)

Днес Европейската комисия публикува междинния си доклад за напредъка на България в съдебната реформа и борбата с корупцията и организираната престъпност. Преди присъединяването на България към ЕС, комисията реши да следи напредъка по шест индикативни показатели (benchmarks). През юни тази година ЕК ще представи годишния си доклад, в който ще бъде посочено дали ще продължи мониторинга върху напредъка на България.

По първия индикативен показател: Приемане на изменения в конституцията, които премахват всички двусмислия по отношение на независимостта и отчетността на съдебната система; Европейската комисия отчита, че необходимите промени в конституцията са направени, приет е закона за съдебната власт, функционира Висшия съдебен съвет.

Очаква се, че Инспекторатът към ВСС да започне да действа през първото тримесечие на 2008 г.

2-ри индикативен показател: Гарантиране на по-прозрачен и ефективен съдебен процес чрез приемане и прилагане на нов закон за съдебната власт и на нов граждански процесуален кодекс. Докладване за въздействието на тези нови закони и на Наказателно-процесуалния кодекс и Административнопроцесуалния кодекс, преди всичко върху досъдебната фаза.

Тук също е отчетен напредък чрез приемането на новия Граждански процесуален кодекс, който бе приет през юли 2007 г. и ще влезе в сила през март 2008 г. Приет е новия закон за съдебната власт. Все още не е създадена система за мониторинг на Гражданския процесуален кодекс. Българските власти желаят също така да разработят и приемат нов закон, регулиращ общия законодателен процес.

Съществуващите в българския Наказателно-процесуален кодекс формални ограничения в досъдебната фаза възпрепятстват бързото протичане на съдебните процедури и се докладва, че водят до често връщане на делата от съда обратно към прокуратурата, отчита комисията. Дела по обвинения за корупция на високопоставени служители и дела срещу организираната престъпност са предмет на чести подобни връщания и дълги отлагания на процесуална основа. Българският Наказателен кодекс не степенува престъпленията и изглежда структурно остарял.

Създаването в края на 2007 г. на Националната агенция за сигурност бе повод за дебати относно разширяването на правомощията на разследващите магистрати (следователи) при случаи на корупция по високите етажи на властта и организирана престъпност. Продължава да се дискутира

ЕК: БЪЛГАРИЯ ВСЕ ОЩЕ НЕ ДЕМОНСТРИРА УБЕДИТЕЛНИ РЕЗУЛТАТИ В БОРБАТА С КОРУПЦИЯТА И ОРГАНИЗИРАНАТА ПРЕСТЪПНОСТ

дали Наказателно-процесуалният кодекс да се измени, така че да се оправомощи Главният прокурор да разпорежда, съобразно всеки конкретен случай, на следователите да извършват разследване, ако случаят е от значителен обществен интерес или е фактически или юридически сложен⁸. Всяка промяна

в правомощията на разследващите магистрати трябва да се разглежда на фона на ангажимента за ограничаване компетенциите на следователите, поет от България преди присъединяването ѝ към ЕС.

3-ти индикативен показател: Продължаване на реформата на съдебната власт с цел нарастване на професионализма, отчетността и ефективността. Оценяване на въздействието на тази реформа и публикуване на резултатите всяка година.

Тук ЕК отбелязва, че мониторингът на ефективността на съдебния процес страда от липса на съответните данни и капацитет за качествен анализ. Няма достатъчно достоверни данни относно съпътстващата работа по делата по време на досъдебната и съдебната фаза. Информацията, представена на Комисията за случаи на корупция на високо равнище и организирана престъпност по показатели 4 и 6 не позволява да се оцени работата на съдилищата или следствието.

Важна и неотложна задача за България е да развие капацитета си за събиране и класификация на данни. Приключилото изграждане на Единната информационна система е от особено значение в този смисъл.

4-ти индикативен показател: Провеждане и докладване за професионални и надпартийни разследвания по обвинения в корупция на високо равнище.

В България са регистрирани 51 повдигнати обвинения, 20 окончателни осъдителни присъди и 7 оправдателни присъди за корупция на високо равнище за периода от 1 юли до 31 октомври 2007 г. В рамките на съдебната система бяха започнати 11 досъдебни производства, няма произнесени присъди.

България докладва и за значителен брой планирани и внезапни проверки в централната администрация и съдебната система. Качествени данни за стратегията на проверките, техните приоритети и оценка на риска не бяха предоставени.

Ето защо не бе възможно да се прецени доколко тези дейности са допринесли за ограничаването на корупцията на високо равнище в България.

Въпреки че се признават продължилите организационни усилия, конкретни резултати не бяха докладвани във връзка с по-доброто сътрудничество между различните органи, упълномощени да се борят срещу корупцията. До февруари 2008 г. Комисията за борба с корупцията към Министерския съвет ще разработи план за действие за повишаване на капацитета, изпълнение на съвместни действия и за подобряване на взаимодействието между институциите.

Не е докладвано за дейности в защита на лицата, които подават сигнали за корупция. Планът за действие предвижда провеждането на кръгла маса по прилагането на съществуващата правна база за защита на лицата, които подават сигнали за корупция, и кампания за повишаване на осведомеността през февруари - март 2008 г.

5-ти индикативен показател: Вземане на по-нататъшни мерки за предотвратяване и борба с корупцията, особено по границите и в местното управление.

България докладва за извършени проверки, дисциплинарни производства и санкции, наложени на

ЕК: БЪЛГАРИЯ ВСЕ ОЩЕ НЕ ДЕМОНСТРИРА УБЕДИТЕЛНИ РЕЗУЛТАТИ В БОРБАТА С КОРУПЦИЯТА И ОРГАНИЗИРАНАТА ПРЕСТЪПНОСТ

служители от гранична полиция и митниците. На този етап Комисията не разполага с достатъчно подробности по случаите и наложените санкции, които да позволят да извади заключения.

Инициативните проверки в случаи на съмнения за неоснователно забогатяване са извършени в рамките на митническите власти. Не е предоставена повече информация относно усилията в други области за проследяване на неоснователното забогатяване. Активни разследвания, основани на оценка на риска, трябва да бъдат проведени и в местните власти и други чувствителни сектори. Безмитните магазини на българска територия по външните граници със Сърбия и Турция, както и безмитните бензиностанции на българска територия продължават да бъдат толерирани и са увеличили значително оборота си през 2007 г. Те са средишна точка на местна организирана престъпност и корупция. България докладва, че в резултат на обвинения в корупция по време на последните местни избори са започнати 13 досъдебни производства, в резултат на промените в Наказателния кодекс, които окачествяват като престъпление купуването на гласове.

6-ти индикативен показател: Прилагане на стратегия за борба с организираната престъпност, която се съсредоточава върху тежките престъпления, изирането на пари, както и върху системното конфискуване на имуществото на престъпниците. Докладване за нови и текущи разследвания, повдигнати обвинения и присъди в тези области.

В периода от 1 юли до 31 декември 2007 г. в България са образувани 48 досъдебни производства за нарушения, свързани с организираната престъпност, които са довели до завеждането на 21 дела и произнасянето на 24 окончателни присъди.

Въпреки констатираната положителна тенденция, не бе предоставен качествен анализ на тези данни, относно ефективността на съдебното производство и естеството на присъдите. Анализ на Комисията на подбрани случаи с високопоставени личности в България показва, че само едно дело е приключено от 2000 г. насам, а половината от останалите са все още на етап предварително разследване.

Правителството създаде Национална агенция „Сигурност“ през декември 2007 г., за да подобри представянето на България в съдебното преследване на тежката престъпност. Агенцията ще бъде създадена чрез сливане на съществуващите Национална служба „Сигурност“¹⁷, Агенция за финансово разузнаване и военното контраразузнаване в служба „Сигурност - Военна

полиция и Военно контраразузнаване“ към Министерството на отбраната. Агенцията ще бъде на пряко подчинение на Министерски съвет и ще разполага с капацитет за независима оперативна дейност. Като замисъл, агенцията ще

бъде в особено силна позиция за предприемане на практически инициативи в досъдебната фаза. Ето защо едно паралелно укрепване на прокуратурата изглежда препоръчително.

Точните правомощия на агенцията и механизмите за координация с останалите компетентни институции в рамките на

Министерството на вътрешните работи предстоят да бъдат подробно описани в подзаконови актове и споразумения за институционално сътрудничество. В този контекст е особено важно да се изяснят в кои случаи Агенцията ще бъде

компетентна и да се гарантира възможността да извършва независими разследвания и да дава

ЕК: БЪЛГАРИЯ ВСЕ ОЩЕ НЕ ДЕМОНСТРИРА УБЕДИТЕЛНИ РЕЗУЛТАТИ В БОРБАТА С КОРУПЦИЯТА И ОРГАНИЗИРАНАТА ПРЕСТЪПНОСТ

свидетелски показания в съда.

В заключение Европейската комисия посочва, че през първата година от своето членство в ЕС България е продължила да полага усилия за справяне със слабостите, които иначе биха попречили на ефективното прилагане на законодателството, политиките и програмите на ЕС. Въпреки това, в ключови области като борбата с корупцията на високо равнище и организираната престъпност, все още не се демонстрират убедителни резултати.

Техническото актуализиране на информацията в настоящия доклад не представлява задълбочен анализ на напредъка по постигането на индикативните показатели, но ситуацията на място дава основания за безпокойство, на което трябва да се отговори преди пълната оценка на Комисията, предвидена през месец юни. Въпреки че усилията на България в съдебната реформа (индикативни показатели № 1 до № 3) и борбата с корупцията по границите продължава да показват напредък, трябва да се активизира борбата с корупцията в местните власти и в чувствителни сектори като здравеопазването и образованието (индикативен показател № 5).

България трябва да наблегне особено на усилията си в борбата с корупцията на високо равнище (индикативен показател № 4) и организираната престъпност (индикативен показател № 6).

[Пълният текст на доклада можете да видите в Библиотеката на Портал ЕВРОПА.](#)